

یونت، لیزا، ۱۹۲۴ - Yount, Lisa

تاریخ پزشکی / لیزا یونت؛ ترجمه رضا یاسائی. - تهران: ففئوس، ۱۳۸۵.
۱۷۳ ص.: مصور. - (مجموعه تاریخ جهان)

ISBN 964-311-637-9

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فنی.

The History of Medicine, c 2002.

عنوان اصلی:

کتابنامه: ص. ۱۶۳-۱۶۶.

نمایه

۱. پزشکی - تاریخ. ادبیات نوجوانان. ۲. پزشکی - تاریخ. الف. یاسائی، رضا؛

۱۳۲۴ - مترجم. ب. عنوان.

۶۱۰/۹

ت ۱۳۲/۵/۵ R

۱۳۸۴

۸۲-۳۸۷۳۱

کتابخانه ملی ایران

تاریخ پزشکی

لیزایونت

ترجمه رضا یاسائی

این کتاب ترجمه‌ای است از:

The History of Medicine

Lisa Yount

Lucent Books, 2002

انتشارات ققنوس

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری

شماره ۲۱۵، تلفن ۶۶۴۰ ۸۶۴۰

لیزا یونت

تاریخ پزشکی

ترجمه رضا یاسائی

چاپ اول

۳۰۰۰ نسخه

۱۳۸۵

چاپ شمشاد

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹ - ۶۳۷ - ۳۱۱ - ۹۶۴

ISBN: 964 - 311 - 637 - 9

info@qoqnoos.ir

www.qoqnoos.ir

Printed in Iran

فهرست

تاریخ‌های مهم در تاریخ علم طب.....	۶
مقدمه: درمان، پزشکی و علم.....	۹
۱. ظهور پزشکی.....	۱۳
۲. تولد دوباره.....	۲۹
۳. پزشکی به علم تبدیل می‌شود.....	۴۵
۴. دشمنان نامرئی.....	۶۳
۵. سفر به درون بدن.....	۷۹
۶. دوران تخصص‌گرایی.....	۹۵
۷. پیروزی‌های میانه قرن بیستم.....	۱۱۱
۸. تغییرها و چالش‌ها.....	۱۲۷
یادداشت‌ها.....	۱۴۵
واژه‌نامه.....	۱۴۹
منابعی برای مطالعه بیشتر.....	۱۶۱
دیگر منابع.....	۱۶۳
نمایه.....	۱۶۷

تاریخ‌های مهم در تاریخ علم طب

۱۸۳۹

ماتیاس شلایدن و تئودور شوان این واقمیت را مطرح کردند که تمام موجودات زنده از واحدهایی به نام سلول درست شده‌اند.

۱۶۲۸

ویلیام هاروی چگونگی گردش خون را شرح داد.

۵۰۰۰ سال قبل از میلاد

به عنوان یکی از اولین اقدام‌های جراحی، سوراخ‌هایی در جمجمه تعبیه شد.

۱۷۹۸

ادوارد جنر برای پیشگیری از آبله روش واکسیناسیون را به کار گرفت.

۱۳۴۷

همه‌گیری مرگ سیاه (طاعون خیارکی) در اروپا آغاز شد.

حدود سال ۱۸۰ میلادی

جالینوس دانش رومی‌ها و یونانی‌ها را در زمینه طب خلاصه کرد.

۵۰۰۰ سال قبل از میلاد ۴۰۰ ۱۸۰ ۳۹۰ ۱۳۴۷ ۱۵۴۳ ۱۶۲۸ ۱۶۷۶ ۱۷۹۸ ۱۸۱۶ ۱۸۳۹ ۱۸۴۶

۱۸۱۶

رنه لانک گوشی معاینه را ابداع کرد.

۱۵۴۳

وزالیوس اولین کتاب دقیق را در مورد کالبدشناسی انسان منتشر کرد.

حدود سال ۴۰۰ قبل از میلاد

بقراط به پزشکان چگونگی مشاهده دقیق و استفاده از روش‌های درمانی ملایم را آموزش می‌داد.

۱۸۴۶

ویلیام مورتون از بی‌هوشی در جراحی استفاده کرد.

۳۹۰ میلادی

فابیولا یکی از اولین بیمارستان‌های اروپا را تأسیس کرد.

۱۶۷۶

آنتونی فان لئون‌هوک میکروب‌ها را زیر میکروسکوپ مشاهده کرد.

۱۹۷۷

آبله در سراسر جهان ریشه کن شد.

۱۸۵۴

جان استو انتقال وبا را از طریق آب آشامیدنی ثابت کرد.

۱۹۴۱

تولید انبوه پنی سیلین شروع شد.

۱۸۹۷

رونالد راس انتقال مالاریا از طریق پشه را ثابت کرد.

۱۹۵۵

واکسیناسیون در مقیاس گسترده‌ای علیه فلج اطفال آغاز شد.

۱۸۷۸

لویی پاستور فرضیه میکروبی بیماری‌ها را شرح داد.

۱۸۵۵ ۱۸۶۷ ۱۸۷۸ ۱۸۹۵ ۱۸۹۷ ۱۹۱۲ ۱۹۴۱ ۱۹۵۳ ۱۹۵۵ ۱۹۶۷ ۱۹۷۷ ۱۹۹۰

۱۹۶۷

کریستیان بارنارد اولین پیوند قلب موفق را انجام داد.

۱۸۹۵

ویلهلم رونتگن پرتوهای ایکس را کشف کرد.

۱۹۵۳

جان گیبون با موفقیت دستگاه قلب و ریه مصنوعی را برای انسان به کار برد.

۱۹۱۲

کازیمیر فونک اولین ویتامین را خالص کرد.

۱۹۹۰

دبلیو. فرنچ اندرسون اولین ژن درمانی موفق را انجام داد.

۱۸۶۷

ژوزف لیستر روش ضد عفونی را برای پیشگیری از عفونت زخم‌های جراحی شرح داد.

درمان، پزشکی و علم

از ابتدای آفرینش انسان درمانگران وجود داشته‌اند، یعنی انسان‌هایی که علاوه بر کسب و کار روزانه به درمان بیماران و مجروحین یا حداقل مراقبت از آن‌ها مشغول بوده‌اند. حدود چهار هزار سال پیش که انسان‌ها به زندگی اجتماعی و تقسیم کار روی آوردند، برخی از درمانگران کار خود را به عنوان شغلی مستقل پی گرفتند. این افراد به عنوان پزشک شناخته شدند و شغل آن‌ها پزشکی نام گرفت. با پیشرفت تحقیقات علمی در اروپا در قرون پانزدهم و شانزدهم، کشفیات دانشمندان در آزمایشگاه‌ها، بر میزان دانش و فن‌آوری انسان افزود و پزشکان توانستند از این دستاوردها در درمان بیماران استفاده کنند.

امروزه درمان، پزشکی و علم به هم مربوطند ولی آن‌ها چندین قرن ارتباط چندانی با هم نداشتند. در اواخر قرون وسطی، هنگامی که تخصص پزشکی از اعتبار خاصی برخوردار شد، پزشکان دانشگاه‌دیده از سایر درمانگران روگردان شدند. مثلاً آن‌ها بر این تأکید داشتند که جراحان و عطاران (داروسازان) باید از اعتبار کم‌تری نسبت به آنان برخوردار باشند. آن‌ها زنان و برخی گروه‌های دیگر را کاملاً از پزشکی برحذر داشتند. به این ترتیب پزشکان جلوی کار این درمانگران را گرفتند و خود از دانش تجربی که آن‌ها ارائه می‌کردند، دوری جستند.

مقاومت در برابر دانش

اکثر پزشکان در مقابل کشفیات علمی مقاومت می‌کردند. پزشکان اغلب فرضیات منسوخ را باور داشتند که در مدارس پزشکی آموخته بودند و دانشمندان از مدت‌ها قبل نادرستی آن‌ها را ثابت کرده بودند. مثلاً، دانشمندان قرون شانزدهم، هفدهم و هجدهم اطلاعات بسیاری در مورد ساختمان بدن و نحوه کار آن به دست آوردند ولی کشفیات آن‌ها تا دهه‌ها و گاهی صدها سال بعد تأثیر اندکی بر طبابت گذاشت.

یک تابلوی ایتالیایی قرن پانزدهم، داروسازان را در حال کار در داروخانه‌ای پر از دارو نشان می‌دهد. داروسازان این زمان به اندازه پزشکان از احترام برخوردار نبودند.

سرانجام، در قرن نوزدهم این رویه دگرگون شد. جراحان و داروسازان (متخصصین ساخت و فروش دارو) نسبت به گذشته به همکاری بیش‌تر با پزشکان پرداختند و اعتبار یافتند. در نیمه دوم این قرن، زنان از حق آموختن علم پزشکی برخوردار شدند. شاید از همه مهم‌تر آن بود که پزشکی اتحاد مستحکمی با علم پیدا کرد. پزشکان یا خود در آزمایشگاه‌ها به کار می‌پرداختند یا آن‌که از نزدیک مطالعات دیگران را دنبال می‌کردند. به همین دلیل، پیشرفت پزشکی که در قرون گذشته آهسته بود، ناگهان جهش پیدا کرد. پزشکان عامل واقعی بسیاری از بیماری‌ها را شناختند و نحوه پیشگیری از آن‌ها را آموختند. جراحان توانستند بدون ایجاد درد بیمارانشان را عمل کنند و خطر بروز عفونت‌های مهلک را بسیار پایین آورند.

این پیشرفت در قرن بیستم سرعت یافت. پزشکان و محققان به کمک هم روش‌هایی

برای درمان بسیاری از بیماری‌های عفونی (بیماری‌هایی که توسط میکروارگانیسم‌هایی مثل باکتری‌ها و ویروس‌ها ایجاد می‌شوند) یافتند. آن‌ها همچنین در زمینه شناسایی، پیشگیری و درمان سایر بیماری‌ها مانند سرطان و بیماری قلبی گام‌هایی بلند برداشتند. آن‌ها همراه با بهبود شرایط زندگی اکثر مردم کشورهای توسعه‌یافته به کمک دولت‌ها و گروه‌های خصوصی آمدند تا از شیوع بیماری‌ها جلوگیری کنند. عمدتاً به دلیل این تلاش‌ها امید به زندگی مردم ایالات متحده در انتهای این قرن به ۷۶/۱ سال رسید، در حالی که صد سال قبل امید به زندگی ۴۷/۳ سال بود.

الیزابت بلکول^۱ اولین زنی بود که در ایالات متحده، به درجه پزشکی نائل شد (۱۸۴۹). تا اواسط قرن نوزدهم زنان از طبابت منع شده بودند.

یقیناً پزشکان و دانشمندان در قرن بیست و یکم بیش از همیشه با هم همکاری خواهند داشت.

محققین امیدوارند تا روش‌های مؤثرتری برای معالجه یا حتی درمان قطعی بیماری‌های قلبی، سرطان، بیماری آلزایمر و دیگر عوامل اصلی بیماری و مرگ انسان‌ها بیابند. پزشکان احتمالاً قادر خواهند بود با تغییر دادن ژن‌ها از بروز بعضی بیماری‌ها پیشگیری کنند یا آن‌ها را تحت کنترل قرار دهند. پزشکان همچنین به طور فزاینده‌ای از تجارب دیگر درمانگران (از جمله طب سنتی) استفاده می‌کنند. زمانی که درمانگران، پزشکان و دانشمندان همگی با هم کار می‌کنند - یا همان‌گونه که به طور فزاینده‌ای می‌بینیم، این سه تخصص در یک فرد جمع شده است - توانایی طب در کمک به نوع بشر، محدودیت چندانی نخواهد داشت.

1. Elizabeth Blackwell